

Opgave 4 De zon schijnt niet altijd op Aruba

Het Caribische eiland Aruba heeft een economie die erg afhankelijk is van haar belangrijkste handelspartner, de Verenigde Staten van Amerika (VS). Er worden veel goederen uit de VS geïmporteerd en het eiland wordt door veel Amerikaanse toeristen bezocht. Ook voor directe investeringen in hotels is Aruba sterk op de VS aangewezen.

- 3p 15 Maak de onderstaande zinnen economisch correct.
- Bezoek van Amerikaanse toeristen wordt als ...(1)... geregistreerd op de ...(2)... van de Arubaanse betalingsbalans.
  - Import van goederen wordt als ...(3)... geregistreerd op de ...(4)... van de Arubaanse betalingsbalans.
  - Directe investeringen van buitenlandse hotelketens op Aruba worden als ...(5)... geregistreerd op de ...(6)... van de betalingsbalans van Aruba.

Kies uit:

- bij (1) export / import
- bij (2) kapitaalrekening / lopende rekening
- bij (3) ontvangsten / uitgaven
- bij (4) kapitaalrekening / lopende rekening
- bij (5) ontvangsten / uitgaven
- bij (6) kapitaalrekening / lopende rekening

De officiële munt op Aruba is de florin (AWG). Maar vrijwel iedere Arubaanse consument of ondernemer accepteert ook Amerikaanse dollars (US\$). Om die reden hanteert de Centrale Bank van Aruba (CBA) een vaste wisselkoers tussen de florin en de dollar. De CBA wil vraag en aanbod van de florin bijsturen totdat de vaste koers van 1 \$ = 1,79 AWG is bereikt. Voor de aan- en verkooptransacties wordt de goud- en deviezenvoorraad (officiële reserves) van de CBA gebruikt.

De kredietcrisis van 2008 beïnvloedde het Amerikaans toerisme en de Amerikaanse investeringen op Aruba. Daardoor kampte Aruba in 2012 met een tekort op de betalingsbalans. De CBA gebruikte de goud- en deviezenvoorraad om dit tekort aan te zuiveren.

Gebruik bovenstaande tekst en bron 1.

- 2p **16** Neem de letters uit het schema van bron 1 over en vermeld bij elke letter het juiste schuin gedrukte begrip zodat er een economisch juiste redenering ontstaat.

Een econome reageert op de ontwikkelingen: “Een vaste wisselkoers kan bij een tekort op de betalingsbalans zowel gunstig als ongunstig zijn. Het is gunstig omdat de inflatie op ons eiland laag blijft en het is ongunstig omdat Amerikaanse toeristen niet kunnen profiteren van een koersvoordeel.”

- 2p **17** Leg uit dat bij een tekort op de betalingsbalans door de vaste wisselkoers inflatie wordt tegengegaan.

- 2p **18** Leg uit dat bij een tekort op de betalingsbalans door de vaste wisselkoers Amerikaanse toeristen niet kunnen profiteren van een koersvoordeel.

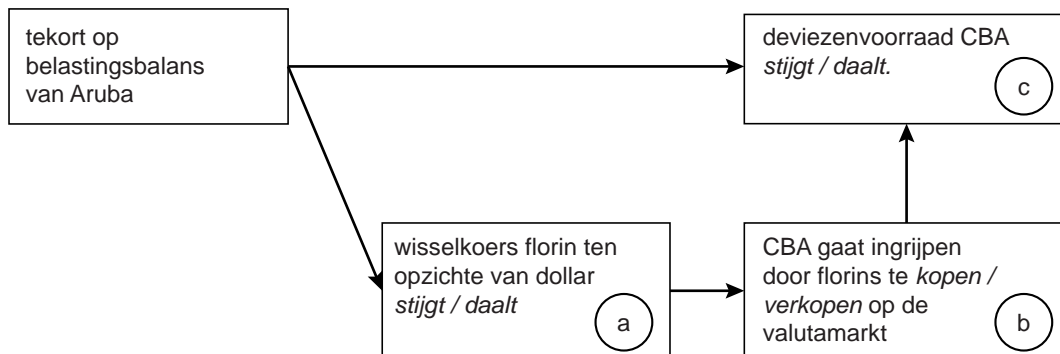
Omdat de Arubaanse overheid in 2012 de economische terugval met investeringen heeft geprobeerd te compenseren, is de overheidsschuld in 2013 sterk opgelopen.

Gebruik bron 2.

- 3p **19** Bereken de Arubaanse overheidsschuld in florin in 2013.

Opgave 4 De zon schijnt niet altijd op Aruba

bron 1 effect van de betalingsbalans op de deviezenvoorraad CBA

bron 2 enkele gegevens van Aruba, 2013

omvang bevolking	111.000 personen
bbp per hoofd (nominaal)	24.430 \$
bbp per hoofd (reëel, in prijzen van 2012)	21.739 \$
overheidsschuld	67% van het bbp (nominaal)
overheidstekort	6% van het bbp (nominaal)
vaste wisselkoers dollar - florin	1 \$ = 1,79 AWG